

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **R.P.**

w przedmiocie sygnalizacji przez jego obrońcę potrzeby wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt II Aka 231/20,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 8 sierpnia 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego X. Y. od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego S.S.
od rozpoznania ponowionego wniosku o wyłączenie od udziału w sprawie IV KO
130/24 sędziego P.K.,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji
o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego X. Y. od rozpoznania wniosku o wyłączenie
sędziego X.1 Y.1 od rozpoznania ponowionego wniosku o
wyłączenie sędziego P.K. od udziału w sprawie Sądu
Najwyższego o sygn. akt IV KO 130/24.**

UZASADNIENIE

W dniu 7 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek (sygnalizacja) obrońcy skazanego R.P. wskazujący na potrzebę rozważenia wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa 231/20, a to m.in. w związku z wystąpieniem – zdaniem obrońcy – na etapie postępowania odwoławczego bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wynikającej z udziału w składzie orzekającym Sądu odwoławczego osób powołanych na urząd sędziów tego Sądu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej powoływanej jako ustawa o KRS z 2017 r.).

Zarządzeniem osoby pełniącej obowiązki Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej z dnia 13 listopada 2024 r. sprawa ta, zarejestrowana pod sygn. IV KO 130/24, przydzielona została do rozpoznania sędziemu P.K.

Wniosek obrońcy z dnia 24 grudnia 2024 r. o wyłączenie tego sędziego od udziału w sprawie IV KO 130/24 został postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2025 r. (KRI [...]) pozostawiony bez rozpoznania, podobne jak i złożony w tym dniu wniosek o wyłączenie sędziego R.W. od rozpoznania wniosku o wyłączenie od udziału w sprawie IV KO 130/24, sędziego P.K. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r., KRI [...]).

W dniu 16 kwietnia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął ponowny wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie IV KO 130/24, sędziego P.K.

Wniosek ten przydzielony został do rozpoznania sędziemu A.D., która postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2025 r., KRI [...], została wyłączona od rozpoznania wniosku o wyłączenie od udziału w sprawie sędziego P.K. Po jej wyłączeniu zarządzeniem z dnia 8 lipca 2025 r. wniosek o wyłączenie sędziego P.K. przydzielony został sędziemu X.1 Y.1

W dniu 15 lipca 2025 r. obrońca skazanego R.P. złożył kolejny wniosek o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego P.K. także sędziego X.1 Y.1

Ten z kolei wniosek zarządzeniem z dnia 22 lipca 2025 r. został przydzielony do rozpoznania sędziemu X. Y.

Pismem z dnia 1 sierpnia 2025 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie sędziego X. Y. od rozpoznania

wniosku o wyłączenie sędziego X.1 Y.1 od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego P.K. od udziału w sprawie IV KO 130/24. Uzasadniając wniosek jego autor odwołał się do trybu powołania tego sędziego, podobnie zresztą jak i sędziów X.1 Y.1 oraz P.K., na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r., wskazując przy tym, że przedmiotem wniosku – sygnalizacji potrzeby wznowienia postępowania jest w tej sprawie m.in. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. dotyczący sędziów Sądu Apelacyjnego w Katowicach powołanych na urzędy sędziów tego Sądu w tożsamym trybie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie sędziego X. Y. od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego X.1 Y.1 od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego P.K. od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. IV KO 130/24, o wznowienie postępowania, jest zasadny.

Argumentacja uzasadniająca powyższe stanowisko została już w toku niniejszego postępowania wznowieniowego w sposób klarowny i wyczerpujący zaprezentowana w pisemnych motywach postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2025 r., KRI [...], wyłączającego sędziego A.D. od rozpoznania wniosku o wyłączenie od udziału w tej sprawie sędziego P.K. i ma ona pełne odniesienie również do sędziego X. Y. Z tych względów Sąd Najwyższy w obecnym składzie, który argumentację zawartą w powołanym postanowieniu w całej rozciągłości podziela, do niej się odwołuje uznając ją za własną, nie widzi konieczności jej w tym miejscu powielania.

Dodać jedynie należy, że niniejsza sprawa stanowi wymowny przykład braku jakiegokolwiek refleksji po stronie sędziów powołanych na urzędy sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r. Dla każdego przecież obiektywnego obserwatora nie może ulegać wątpliwości, że zarówno merytoryczne rozpoznanie samego wniosku (sygnalizacji) potrzeby wznowienia postępowania opartego o uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., które związane jest z udziałem w składzie orzekającym sądu odwoławczego osób powołanych na swoje urzędy w tym samym trybie, a następnie także wniosków o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego mających rozstrzygać w danej sprawie czy to co do meritum, czy też

incydentalnie, nie powinno być przedmiotem decyzji procesowych podejmowanych przez osoby, które z tożsamesgo niekonstytucyjnego trybu powołania korzystały.

Ich orzekanie w takim przypadku nie tylko uprawnia do powzięcie uzasadnionych wątpliwości co do zachowania przez nich bezstronności w konkretnej sprawie (*iudex suspectus*), lecz wręcz powinno skutkować ich wyłączeniem *ex lege* na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy wielokrotnie już podkreślał, że *ratio legis* art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. jest czytelne i – w myśl zasady *nemo iudex indoneus in propria causa* – sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Nie chodzi przy tym jedynie o te ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, które *ex definitione* ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio (zob. J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański S. Zabłocki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1 – 166, Warszawa 2017, tom I, s. 550). Trudno o bardziej jednoznaczne przykłady tego rodzaju sytuacji niż te, w którym sędzia Sądu Najwyższego powołany w niekonstytucyjnym trybie, ma oceniać zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z uwagi na udział w składzie orzekającym Sądu drugiej instancji osób powołanych również z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa nie będącej organem tożsamym z tym, który przewidziany jest w art. 187 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie sędziowie mający taki sam status mają orzekać o wyłączeniu innych sędziów Sądu Najwyższego, którzy również przy powołaniu z tego samego trybu skorzystali.

Czyż można w takiej sytuacji zakładać, że w oczach bezstronnego obserwatora zachowają oni bezstronność, skoro orzeczenie o wystąpieniu w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci „nienależytej obsady sądu” (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) lub wyłączenie z takich powodów wyznaczonych do orzekania innych sędziów Sądu Najwyższego powołanych z udziałem niekonstytucyjnej KRS, stanowiłoby przecież podważenie statusu ich samych.

Uwzględniając powyższe postanowiono ja w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[r.g.]